

CLASA a XI-a E, SAPT. 9-13 MARTIE

Luceafarul de Mihai Eminescu

Sfarsitul secolului al XVIII-lea este marcat, in plan european, de o serie de metamorfoze sociale, politice, economice, context care favorizeaza cristalizarea unui nou curent cultural, ce poarta numele de **romantism**.

Aparut ca o reactie la rigorile impuse de clasicism, **romantismul** propune un nou mod de raportare a fiintei umane la sine si la lumea in care aceasta traieste. Astfel, daca literatura clasica oglindea realitatea exterioara, noua literatura, romantica, va deveni *expresia realitatii interioare a artistului, fantezia* constituindu-se intr-un nou mijloc de sondare a existentei. In plan autohton, originile curentului romantic trebuie cautate mult mai tarziu, in scrierile reprezentantilor generatiei pasoptiste. In plus, romantismul romanesc apare ca o prelungire a ideilor iluministe, avand un caracter social, militant, fiind pus in slujba idealului de unitate nationala.

De-abia prin creatia lui **Mihai Eminescu** *principiile estetice ale romantismului se sincronizeaza cu modelul european*. Acesta este considerat **cel mai mare reprezentant al romantismului romanesc** si ultimul mare poet romantic european (in linie cronologica), integrat seriei de scriitori care au stralucit acestui curent: Byron, Shelley, Puskin, Lamartine si altii. Reprezentativa pentru viziunea despre lume a poetului este opera literara „**Luceafarul**”, o **creatie-sinteza de teme, idei si motive literare romantice**.

Cea mai de seama plasmuire eminesciana are ca *punct de plecare* un basm romanesc: „**Fata in gradina de aur**”, culesc de calatorul german Richard Kunisch. Eminescu a versificat acest basm, trecandu-l prin variante succesive in care, punand la contributie vasta sa cultura, intinsele sale cunostinte de mitologie si filosofie, creeaza imagini cu sensuri noi, ce vor conduce la una dintre temele de predilectie ale poetului nostru si ale romanticilor in general: problematica geniului. Astfel se naste „Luceafarul”, capodopera a literaturii romane si universale.

Pe de-o parte, poemul propune o **parabola a incompatibilitatii dintre doua lumi diferite**, care se intalnesc intamplator, fara sa stie ca intre ele nu exista posibilitatea comunicarii. **Dimensiunea romantica se reflecta in plan tematic**, opera fiind structurata in **patru tablouri** esentiale. Astfel, **cel dintai tablou imbina planul uman-terestru (teluric) cu cel universal-cosmic**, fiind reprezentata idila dintre Luceafar si „o prea frumoasa fata”. Prin formula de incipit specifica basmului „A fost odata ca-n povesti,/ A fost ca niciodata./ Din rude mari imparatesti,/ O prea frumoasa fata”, cititorul este plasat intr-un timp mitic, punandu-se totodata accentul pe frumusetea iesita din comun a fetei de imparat. De asemenea, intalnim numeroase **motive literare**, precum cel al ferestrei care sugereaza hotarul ce desparte cei doi indragostiti, doua fiinte incompatibil-contare, **cel al visului, cel al dorului (idiom al limbii romane), cel al oglinzii**. Cel din urma este considerat simbolul reflexiei care, ca si la Ion Barbu, face posibila corespondenta dintre fizic si metafizic. Toate acestea reprezinta motive tipic romantice, cu ajutorul carora se imagineaza o lume reala si care duc la posibilitatea unei conexiuni spirituale.